

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน (จีน-ไทย-อังกฤษ) (5)

วิลาวัณย์ จิ่งประเสริฐ*
ทัศนีย์ ฮาชาโนน*
เย็นจิตร เตชะดำรงสิน*

หมวด k

开阖补泻 (kāi hé bǔ xiè) : 出针后迅速揉按针孔为补法；出针时摇大针孔而不立即揉按为泻法。

ไคเห่อบูเซี่ย : ปิดหรือเปิดจุดเพื่อบำรุงและระบาย การเสริมบำรุงทำได้โดยการปิดรูที่เกิดจากการถอนเข็มด้วยการกดและนวดหลังการถอนเข็ม ส่วนการระบายทำได้โดยการขยายรูเข็มให้กว้างขึ้นด้วยการโยกเข็มในระหว่างถอนเข็ม เมื่อถอนเข็มแล้วปล่อยรูเข็มไว้โดยไม่ต้องกดหรือนวด

opening or closing the point for supplementation and drainage : supplementation is to close the needled opening by pressing and kneading after withdrawing the needle, while drainage is to enlarge the needled opening by shaking the needle during the withdrawal of the needle without pressing or kneading.

开窍剂 (kāi qiào jì) : 以芳香开窍药为主配伍组成，具有开窍醒神作用，治疗神昏窍闭证的方剂。分为凉开剂、温开剂。

ไคเฉียวจี : ตำรับยาเปิดช่องทวาร ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสาคัญที่มีฤทธิ์เปิดช่องทวาร มีสรรพคุณเปิดช่องทวารปลุกสติ ใช้รักษากลุ่มอาการทวารปิดหมดสติ แบ่งเป็น ตำรับยาเปิดช่องทวารประเภทยาเย็น และตำรับยาเปิดช่องทวารประเภทยาอุ่น

orifice-opening formula : any formula that mainly consists of aromatic orifice-opening ingredients, has the effect of resuscitation, and is used for emergency treatment of loss of consciousness in block pattern/

syndrome. It includes cold orifice-opening formula and warm orifice-opening formula.

开窍药 (kāi qiào yào) : 能开窍醒神，主要用于治疗闭证神昏的药物。

ไคเฉียวเย่า : ยาเปิดทวาร กลุ่มยาที่มีสรรพคุณเปิดทวารและฟื้นสติ ใช้รักษากลุ่มโรคหรืออาการที่ถูกปิดกั้นและหมดสติ

orifice-opening medicinal : a medicinal that opens the orifices with a resuscitating effect, mainly for treating loss of consciousness in block pattern/syndrome.

颗粒剂 (kē lì jì) : 中药提取物与适宜的辅料或中药细粉制成具有一定粒度的颗粒状制剂。

เคอลี่จี : ยาผงแกรนูล รูปแบบยาเตรียมที่มีลักษณะเป็นเม็ดเล็ก ๆ ในขนาดที่แน่นอน เตรียมโดยนำสารสกัดยาจีนผสมสารปรุงแต่งที่เหมาะสม หรือยาจีนที่บดเป็นผงละเอียด ทำให้ผงยาเกาะกันเป็นเม็ดเล็ก ๆ

soluble granules : a granulate preparation form in certain particle size made by processing extractive of Chinese medicinal with proper supplement or medicinal powders.

恐伤肾 (kǒng shāng shèn) : 过度惊吓易致肾气不固，而见二便失禁、滑精、滑胎等症。

ข่งซางเซิ่น : อารมณ์กลัวมีผลเสียต่อไต อารมณ์กลัวมาก

*กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

เกินไปมักทำให้ไตไม่มีแรงเหนี่ยวรั้ง จึงทำให้มีอาการไม่สามารถควบคุมการปัสสาวะและอุจจาระได้ น้ำอสุจิหลังมาก แท้งบุตร เป็นต้น

fear impairing kidney : the excessive fear can easily cause the incontinence of the kidney-qi, manifested as incontinence of urine and stool, spermatorrhea and abortion etc.

扪脉 (kōu mài) : 浮大中空，如按葱管的脉象。

โคมาย : ชีพจรรลวยใหญ่แต่ช่วงกลางว่างเปล่า ลักษณะชีพจรที่ใหญ่อยู่ในตำแหน่งลอย แต่เมื่อสัมผัสตรงกลางจะว่างเปล่าคล้ายกับเมื่อใช้มือบีบก้นต้นหอม

hollow pulse : a floating, large, soft, and hollow pulse like a scallion to the pressure.

口疮 (kǒu chuāng) : 口内和唇边生圆形或椭圆形的灰白色小泡，溃烂后红肿疼痛的表现。

ไขว้ขวาง : แผลเย็บของปาก ข้างในปากหรือริมฝีปากจะมีตุ่มน้ำเล็ก ๆ ลักษณะเป็นวงกลมหรือเป็นวงรี เมื่อแตกจะปวดบวมแดง

aphtha : a condition marked by round or oval grayish white spot inside the mouth and around the lips, with red, swollen and painful presence after erosion.

口噤 (kǒu jìn) : 口闭难开，牙关紧急的表现。

ไขว้จิ้น : อ้าปากไม่ได้ ภาวะที่กักตันทัน อ้าปากไม่ได้

mouth closure : a condition marked by the closed mouth that is hard to open with tight mandibular joint.

口渴 (kǒu kě) : 自觉口中干燥而欲饮水的表现。

ไขว้เห่อ : กระหายน้ำ อาการรู้สึกปากแห้ง มีความอยากที่จะดื่มน้ำ

thirst : feeling of dryness in the mouth with a desire to drink.

口味 (kǒu wèi) : 口中对食物滋味的感觉，或自觉口中有异味。

ไขว้เว่ย : การรับรู้รสของปาก ความรู้สึกในการรับรสอาหาร หรือความรู้สึกมีรสผิดปกติในปาก

taste in the mouth : the mouth's feeling to the food, or subjective sensation of abnormal taste in the mouth.

的艾条进行灸疗的方法。

เหลี่ยหัวเส้นเงิน : การรยาแบบเหลี่ยหัว การรยาด้วยแท่งโกลูที่มีส่วนประกอบ ของเงินเซียง (กฤษณา) มู่เซียง (โกลูกระดุก) หูเซียง อินเดิน เซียงหัว กันเจียง (ชิงแก่) ชวนซานเจีย เซ้อเซียง (ชะมดเซียง) และอื่น ๆ

thunder-fire miraculous moxibustion : moxibustion therapy that uses the medicinal moxa stick with herbs, such as *chén xiāng* (aloes wood; Lignum Aquilariae Resinatum), *mù xiāng* (common aucklandia root; Radix Aucklandiae), *rǔ xiāng* (frankincense; Olibanum), *yīn chén* (virgate worm-wood herb; Herba Artemisiae Scopariae), *qiāng huó* (notopterygium root; Rhizoma et Radix Notopterygii), *gān jiāng* (dried ginger rhizome; Rhizoma Zingiberis), *chuān shān jiǎ* (pangolin scales; Squama Manitis) and *shè xiāng* (musk; Moschus), and so on.

冷服 (lěng fú) : 汤剂冷却后服。

เหลี่ยฝู : รับประทานยาต้มเมื่อเย็นแล้ว (ยาต้ม)

take cold : (decoction) to be taken cold.

理气剂 (lǐ qì jì) : 以理气药为主配伍组成，具有行气或降气作用，治疗气滞或气逆证的方剂。分为行气剂、降气剂。

หลี่ชีจี : ตำรับยาปรับการไหลเวียนของชี ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาลำคัญที่มีฤทธิ์ปรับปรุงการไหลเวียนของชี มีสรรพคุณขับเคลื่อนชีและพาชีให้เคลื่อนลงล่าง ใช้รักษากลุ่มอาการชีติดค้างและชีทวนขึ้น แบ่งเป็นตำรับยาขับเคลื่อนชีและตำรับยาปรับชีให้เคลื่อนลงต่ำ

qi-regulating formula : any formula that consists of qi-regulating medicinals, has qi-moving or descending effects, and is used for treating qi stagnation or adverse qi flow pattern/syndrome. It includes qi-moving formula and qi-descending formula.

理气药 (lǐ qì yào) : 能梳理气机，主要用于治疗气滞或气逆证的药物。

หลี่ชีเยา : ยาปรับการไหลเวียนของชี กลุ่มยาที่มีสรรพคุณขับเคลื่อนกลไกการทำงานของชี ทำให้ชีมีพลังหมุนเวียน ใช้รักษากลุ่มอาการชีติดขัด และชีย้อน

qi-regulating medicinal : a medicinal that regulates qi movement to treat qi stagnation or adverse qi flow pattern/syndrome.

理血剂 (lǐ xuè jì) : 以理血药为主配伍组成，具有活血化瘀、止血作用，治疗瘀血症和出血证的方剂。分为活血剂、止血剂。

หลี่เซวี่จี : ตำรับยาปรับการไหลเวียนของเลือด ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาลำคัญที่มีฤทธิ์ควบคุมการไหลเวียนของ

หมวด 1

雷火神针 (léi huǒ shén zhēn) : 用含有沉香、木香、乳香、茵陈、羌活、干姜、穿山甲、麝香等药物

เลือด มีสรรพคุณกระตุ้นเลือดสลายเลือดคั่ง ห้ามเลือด ใช้รักษาอาการเลือดคั่งและเลือดออก

blood-regulating formula: any formula that consists of blood-regulating medicinals, has the effect of activating blood, resolving stasis, and arresting bleeding, and is used for treating blood stasis and bleeding syndrome/pattern. It includes blood-activating formula and hemostatic formula.

里证 (lǐ zhèng): 病变深入于脏腑、气血、骨髓等内在部位所表现的证候。

หลี่เจิ้ง: กลุ่มอาการภายใน กลุ่มอาการแสดงที่เกิดจากโรค มีการดำเนินโรคลึกเข้าสู่ส่วนในของร่างกายในระดับอวัยวะภายใน ระบบซี้และเลือด กระดูก ไชกระดูก เป็นต้น

interior syndrome/pattern: a pattern that indicates the existence of disease in the interior of the body such as viscera and bowels, *qi* and blood, and bone marrow.

疠气 (lì qì): 各种具有强烈传染性、并引起流行的病邪统称。

ลี้ชี: บั๊จยักก่อโรคติดต่อหรือโรคระบาด ชื่อเรียกรวมของบั๊จยักก่อโรคทุกชนิดที่สามารถแพร่เชื้อ และทำให้เกิดโรคระบาดรุนแรง

pestilential qi: a collective term of the pathogens causing various highly infectious epidemic diseases.

利水渗湿剂 (lì shuǐ shèn shī jì): 以利水渗湿药为主配伍组成，使水湿之邪从小便排出的祛湿剂。

ลี้สูยเซินชือจี้: ตำรับยาขับปัสสาวะเพื่อระบายความชื้น ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสาคัญที่มีฤทธิ์ขับน้ำระบายชื้น ทำให้น้ำและความชื้นถูกขับออกไปทางปัสสาวะ

inducing diuresis to drain dampness formula: any dampness-dispelling formula that consists of dampness-draining diuretic medicinals to drain waterway to increase urine excretion and water discharge.

利水渗湿药 (lì shuǐ shèn shī yào): 能通利水道，渗泄水湿，主要用于治疗水湿内停证的药物。

ลี้สูยเซินชือเย่า: ยาขับปัสสาวะเพื่อระบายความชื้น กลุ่มยาขับปัสสาวะ ขับน้ำและสลายความชื้น ใช้รักษากลุ่มโรคความชื้นและสารตกค้างภายใน

dampness-draining diuretic medicinal: a medicinal that unblocks and drains waterway to increase urine excretion and water discharge, mainly for treating water-dampness internal retention pattern/syndrome.

敛肺止咳剂 (liǎn fèi zhǐ ké jì): 以收涩敛肺药为主配伍组成，治疗久咳肺虚证的固涩剂。

เหลี่ยนเฟย์จื่อเซอจี้: ตำรับยาสมานปอดระงับไอ ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสาคัญที่มีฤทธิ์สมานปอด ใช้รักษากลุ่มอาการไอเรื้อรังจากภาวะปอดพร่อง

constraining the lung to suppress cough formula: any securing and astringent formula that mainly consists of astringents and lung-constraining medicinals for treating lung deficiency with persistent cough syndrome/pattern.

凉开剂 (liáng kāi jì): 以清热开窍药为主配伍组成，治疗温热病神识昏迷热闭证的开窍剂。

เหลียงไคจี้: ตำรับยาเปิดช่องทวารประเภทยาเย็น ตำรับยาที่ประกอบด้วยตัวยาสาคัญที่มีฤทธิ์ดับร้อนเปิดช่องทวาร ใช้รักษากลุ่มอาการหมดสติจากภาวะร้อนจากโรคไข้สูง

cold orifice-opening formula: any orifice-opening formula that consists of heat-clearing to open the orifices medicinals for treating impaired consciousness heat-blocking syndrome/pattern in febrile diseases.

裂纹舌 (liè wén shé): 舌面上出现各种形状的裂纹、裂沟的舌象。

เลี้ยวเหวินเสอ: ลิ้นมีรอยแตกกระแหง บนผิวลิ้นจะเห็นเป็นรอยแตกกระแหงเป็นร่องลึกแบบต่าง ๆ

fissured tongue: a tongue with crackles and fissures in various shapes on its surface.

灵龟八法 (líng guī bā fǎ): 针灸按时配穴法之一。以奇经八脉的八穴为基础，配合八卦、九宫和天干、地支的变化，八穴相配取穴防治疾病的方法。

หลิงกฺยปาฝ่า: การฝังเข็มแบบหลิงกฺยปา การฝังเข็มอิงตามเวลาอีกวิธีหนึ่ง โดยจะใช้จุดฝังเข็มที่เชื่อมโยงกับเส้นลมปราณวิสามัญทั้งแปด (จุดปาม่ายเจียวฮฺยู่) ผสมผสานกับหลักของปากว้า (ยันต์ 8 ทิศ) จั๊วงง เทียนกาน และ ตี้จื่อ ในการรักษาโรค

eight methods of intelligent turtle: one of point combinations according to the time theory. It is a therapy that selects confluence points of the eight vessels in accordance with the variations of the eight trigrams, nine squares, heavenly stems and earthly branches to prevent and treat diseases.

另煎 (líng jiān): 防止人参、三七等贵重药品煎出的有效成分被其他同煎的药渣吸附，须将其单独煎煮取汁的方法。

ลิ่งเจียน: แยกต้ม วิธีต้มยาโดยนำตัวยามีคุณค่าสูง เช่น เหวินเซิน (โสมคน) ชันชี เป็นต้น มาแยกต้ม เพื่อหลีกเลี่ยงการดูดซึมของตัวยานอื่น ๆ

decoct separately : boil such valuable medicinal as ginseng and sanqi separately in order to avoid absorption of the extract by the drugs of other medicinals.

留罐 (liú guān) : 罐吸拔在施术部位后留置一段时间的拔罐疗法。

หลิวกวน : การคากระพุ้ง วิธีหนึ่งของการครอบกระพุ้ง ด้วยการคากระพุ้งที่ดูดติดอยู่กับผิวหนังบริเวณที่ทำการรักษาไว้ระยะเวลาหนึ่ง

retained cupping : a cupping method that retains the attached jar on the treated site for a period of time.

留针 (liú zhēn) : 针刺入腧穴得气后，将针留置在体内一定时间，以达到增强和延长针刺效应的作用。

หลิวเจิน : การคาเข็ม ภายหลังการแทงเข็มแล้ว ปลอยเข็มคาไว้ที่จุดฝังเข็มอีกระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมและขยายผลของการฝังเข็ม

needle retention : after needle insertion, retains the needle in the point for a period of time to reinforce and prolong the effect.

六腑 (liù fǔ) : 胆、胃、大肠、小肠、三焦、膀胱 六个脏器的合称。

ลิ่วฝู่ : อวัยวะลงทั้ง 6 คือ ถุงน้ำดี กระเพาะอาหาร ลำไส้ใหญ่ ลำไส้เล็ก ชานเลี้ยง กระเพาะปัสสาวะ

six bowels : a collective term of the gallbladder, stomach, large intestine, small intestine, triple-energyizer and bladder.

六经辨证 (liù jīng biàn zhèng) : 东汉张仲景在《伤寒论》中，根据太阳、阳明、少阳、太阴、少阴、厥阴等六经的证候特点和传变规律，创立的一种适用于伤寒病的辨证方法。

ลิ่วจิงเบี่ยนเจิ้ง : การวิเคราะห์แยกกลุ่มอาการตามเส้นลมปราณทั้ง 6 วิธีการวินิจฉัยจำแนกโดยอาศัยลักษณะเด่นและกฎการแปรเปลี่ยนของกลุ่มอาการโรคตามเส้นลมปราณให้หาย หายหมิง เส้าหาย ไท้อิน เส้าอินและจเหวียอิน มาจัดตั้งเป็นวิธีการวินิจฉัยจำแนกโรคชางาน โดยจางจิ้งจิ้ง ซึ่งเป็นแพทย์จีนที่มีชื่อเสียงในยุคสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (ค.ศ. 25-220) ที่เรียบเรียงไว้ในคัมภีร์ชางานลุ่น

six-meridian syndrome differentiation/pattern identification : a syndrome differentiation/pattern identification method created by the famous doctor Zhang Zhongjing in the Eastern Han Dynasty (25 AD - 220 AD) in his *Treatise on Cold Damage Diseases* for the diagnosis of acute febrile diseases at different stages according to the feature and trans-

mission rule of the six meridians, namely greater yang, yang brightness, lesser yang, greater yin, lesser yin, and reverting yin.

六淫 (liù yín) : 风、寒、暑、湿、燥、火六种外感病邪的统称。

ลิ่วอิน : ปัจจัยก่อโรคนอกทั้ง 6 ชื่อเรียกรวมของปัจจัยเสียจากภายนอกที่ก่อให้เกิดโรค ได้แก่ ลม ความเย็น ความร้อน ความชื้น ความแห้ง และไฟ

six excesses : a collective term of the six external pathogenic factors, including wind, cold, summer-heat, dampness, dryness and fire.

捋顺法 (lǚ shùn fǎ) : 以手掌着力于肢体，作上下方向来回运动，从肢体远端推向近端（捋法），或从肢体近端推向远端（顺法）的手法。

ลิ่วซุนฝ่า : การรูด ทำการนวด โดยใช้ฝ่ามือกำหรือใช้ฝ่ามือสองข้างประกบตามแขน-ขาหรือลำตัว แล้วรูดขึ้นและลง โดยออกแรงรูดหนักจากส่วนปลายสู่ส่วนต้น และผ่อนแรงจากส่วนต้นสู่ส่วนปลาย

stroking and smoothing manipulation: a manipulation performed by pushing up and down along limbs and trunk with palms, and stroking is from the distal to the proximal end, while smoothing is from the proximal to the distal end.

络穴 (luò xué) : “络”即联络之意，是络脉从经脉分出的部位的特定穴，具有联络表里两经的作用。

ลิ่วเซวี่ : จุดลิ่ว คำว่า “ลิ่ว” หมายถึง “การติดต่อ” จุดลิ่วเป็นจุดพิเศษจะมีตำแหน่งตรงที่เส้นลิ่วแยกออกมาจากเส้นลมปราณหลัก มีหน้าที่เชื่อมโยงเส้นลมปราณที่มีสัมพันธ์นอก-ในกัน

connecting point : *luo* means connecting. Connecting point is specific points where collateral vessels branch from meridians. They connect the exterior-interior related meridians.

络脉 (luò mài) : 从络脉分出，遍布于全身的分支脉络，具有加强表里络脉的联系，通达经脉未能经过的部位等功能。有别络，浮络和孙络之分。

ลิ่วม่าย : เส้นลิ่ว แยกออกมาจากเส้นลมปราณและครอบคลุมทั่วร่างกาย ประกอบด้วย เส้นลิ่วต้น เส้นลิ่วต้น และเส้นลิ่วฝอย เส้นลิ่วช่วยเชื่อมสัมพันธ์นอก-ในของเส้นลมปราณและแผ่ครอบคลุมบริเวณที่เส้นลมปราณไหลเวียนไม่ถึง

collateral vessel : collaterals separate from the meridians and cover the whole body; these include divergent collateral, superficial collaterals and minute collaterals. They enhance the correlation of

exterior–interior related meridians, and travel to regions where meridians fail to reach.

หมวด m

脉 (mài) : 又称为血府，气血运行的通道。

ม่าย : หลอดเลือด, ชีพจร, เส้นลมปราณ หรือ “เซวี่ฝู่” หมายถึงทางลำเลียงของชีและเลือด

vessel : also named blood-house, the passage of qi-blood transportation.

麦粒灸 (mài lì jiǔ) : 用麦粒大小的艾炷进行的灸法。

ม่ายลิ้ว : การมียาด้วยก้อนโกฐขนาดเล็กเท่าเมล็ดข้าวสาลี
wheat-grain size cone moxibustion : moxibustion which uses moxa cones with the size of wheat grains.

脉象 (mài xiàng) : 医生感觉脉搏跳动应指的形象。

ม่ายเซียง : ลักษณะชีพจร รูปลักษณะของชีพจรที่เด่นชัดมาสัมผัสกับนิ้วของผู้ตรวจ

pulse condition : the palpable pulse beat felt by the physician.

满而不实 (mǎn ér bù shí) : 精气为满，水谷为实。概括五脏化生、充满精气的生理特点。

หม่านเอ๋อริ้ว : เต็มแต่ไม่เกิน จึงจะเต็มเปี่ยม อาหารและน้ำต้องมามาก เป็นการกล่าวถึงสรีระหน้าที่อันเป็นลักษณะเด่นของอวัยวะทั้ง 5 ซึ่งสร้างจึงชีพให้เต็มเปี่ยม

fullness without excess : fullness of essence and excess of water-grain, summarizing five viscera functioning, engendering, and supplement of essence-qi.

芒刺舌 (máng cì shé) : 舌乳头突起如刺，摸之棘手的舌象。

หมางซือเสอ : ลิ้นมีตุ่มหนูน ตุ่มหนูนที่เกิดขึ้นเหมือนหนามเมื่อใช้มือลูบจะรู้สึกสากมือ

prickly tongue : a tongue with thorn-like protrusions on its surface and feels thorny to the touch.

芒针疗法 (máng zhēn liáo fǎ) : 用针身细长，形如麦芒的针具，深刺腧穴治疗疾病的方法。

หมางเจินเหลียวฝ่า : การรักษาด้วยเข็มยาว (ตัวเข็มยาวมากกว่า 4 ชุน) การรักษาโดยการฝังเข็มลึก ด้วยเข็มที่มีรูปลักษณะเฝ้างและยาวคล้ายหนวดของรวงข้าว

awn needle therapy : a therapy that punctures points deeply by using needle, which is awn-like with thin and long body.

梅花针 (méi huā zhēn) : 一种集针五枚，形如梅花的皮肤针具，适用于丛针浅刺法，是集合多支短针浅刺人体一定部位和穴位的一种针刺方法。

เหมยฮวาเจิน : เข็มดอกเหมย อุปกรณ์เข็มผิวหนังชนิดหนึ่งมีด้ามจับรูปทรงคล้ายค้อนขนาดเล็ก ส่วนปลายด้านหนึ่งติดเข็มขนาดเล็ก 5 เล่ม เรียงเป็นกระจุกคล้ายเกสรดอกเหมยเหมาะสำหรับการฝังเข็มแค่ผิวหนัง ที่ต้องการใช้เข็มเป็นกลุ่มโดยการใส่ส่วนเข็มเคาะหรือตีไปตามผิวหนังส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและจุดฝังเข็ม

plum-blossom needle : a dermal needling instrument with five needles and shaped as plum blossom. It's suitable for superficial puncture by cluster needles, which is a manipulation of puncturing superficially on certain parts and acupoints by several short needles.

泌别清浊 (mì bié qīng zhuó) : 小肠具有将饮食食物分解成精微和糟粕两部分的生理功能。精微吸收并上输于脾布散全身，糟粕下注大肠或渗入膀胱排出。

มีเปี่ยิงจิว : ลำไส้เล็กมีหน้าที่รับอาหารบางส่วนที่ผ่านการย่อยจากกระเพาะอาหาร มาแยกเป็นส่วนที่ใสและส่วนที่ข้น ส่วนที่ใสซึ่งเป็นประโยชน์ต่อร่างกายจะส่งไปยังม้ามซึ่งทำหน้าที่ลำเลียงไปยังส่วนต่าง ๆ ของร่างกายส่วนที่ข้นไม่เป็นประโยชน์จะถูกส่งไปยังลำไส้ใหญ่ หรือกระเพาะปัสสาวะ เพื่อขับออกจากร่างกายในสภาพอุจจาระหรือปัสสาวะ

separating clear and excreting turbid : the physiological function of the small intestine in separating foods into essence and dregs, absorbing and upward transporting the essence to the spleen for general distributing, transporting and excreting the dregs outwards through the large intestine or the bladder.

面红如妆 (miàn hóng rú zhuāng) : 面色苍白，时而泛红如妆、游移不定的表现。

เมี่ยนหงรุจวง : หน้าแดงเหมือนทาชาด หน้าขาวซีด แล้วเกิดมีอาการหน้าแดงเหมือนทาชาดและเป็น ๆ หาย ๆ ไม่แน่นอน

make-up red complexion : pale complexion with occasionally wandering make-up redness.

面色㿠白 (miàn sè huǎng bái) : 面色白而虚浮发亮的表现。

เมี่ยนเซอหวางไป : สีหน้าขาวซีด มีอาการเหมือนบวมหน้า
bright pale complexion : white, puffy and bright complexion

面色黄胖 (miàn sè huáng pàng) : 面色淡黄，浮肿虚胖的表现。

เมี่ยนเซอหวงฟ่ง : ใบหน้าบวมเหลือง ใบหน้ามีสีเหลือง

ออกจาก และดูดูเหมือนบวม

yellow and puffy complexion : swollen and puffy face with yellowish complexion.

面色黧黑 (miàn sè lí hēi) : 面色黑而枯槁晦暗的表现。

เมียนเซ่อหลิเฮีย : สีหน้าดำคล้ำ ใบหน้าแลดูดำคล้ำ เหี่ยวแห้ง และรังไร

dark complexion : dark, withered, and gloomy complexion.

面色萎黄 (miàn sè wěi huáng) : 面色淡黄，消瘦枯萎的表现。

เมียนเซ่อเหว้ยหวง : สีหน้าชูปเหลือง ใบหน้ามีสีเหลืองอ่อน และอิดโรยชูปอม

sallow complexion : yellowish and withered complexion.

命关 (mìng guān) : 位于小儿食指第三节，第三节横纹至指端。

มิ่งกวน : ตำแหน่งข้อสุดท้ายของปลายนิ้วชี้ของเด็ก ระหว่างร่องข้อนิ้วที่สามกับปลายนิ้วมือ

life bar : the distal segment of the children's index finger, between the third cross striation and the fingertip.

摩法 (mó fǎ) : 用手掌或指腹轻放于体表一定部位，做环形的、有节律的摩动手法，分为指摩法和掌摩法。

หมอฝ่า : การถู ทำการนวด โดยใช้นิ้วกดใช้ปลายนิ้วด้านฝ่ามือ หรือฝ่ามือ ถูถูวนเป็นวงด้วยจังหวะสม่ำเสมอบนส่วนที่นวด

rubbing manipulation : a manipulation that rubs on

the affected part with the palm or the finger pulp circularly and rhythmically, including finger-rubbing and palm-rubbing.

膜原 (mó yuán) : 既指胸膜与膈肌之间的部位，又指半表半里的位置。

หมอเหวียน : บริเวณที่อยู่ระหว่างเยื่อปอดและกล้ามเนื้ออกะบังลม และยังหมายถึงตำแหน่งที่อยู่ระหว่างกิ่งนอกกิ่งใน และบริเวณที่เป็นทั้งนอก (เปื้อน) และใน (หลี่) ด้วย

membrane source : not only refers to the place between the pleura and the diaphragm, but also the half-interior and half-exterior interspace.

母病及子 (mǔ bìng jí zǐ) : 用五行相生的母子关系，说明五脏之间由于母脏病累及子脏病的传变关系。

หมูปึงจี้จื่อ : แม่ป่วยกระทบถึงลูก ใช้ความสัมพันธ์แม่ลูกในอุ้งส้นการเกิด มาใช้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างอวัยวะทั้ง 5 ว่า เมื่อเกิดความผิดปกติที่ตัวแม่ ย่อมจะส่งผลต่ออีกอวัยวะหนึ่งซึ่งเป็นลูกได้

mother disease affecting child : influence of one phase exerted on the phase that it engenders.

募穴 (mù xué) : 又称为“腹募穴”，脏腑之气汇聚于胸腹部的腧穴。

มุเซวีย : จุดมู่, จุดฟู่ มุ จุดที่ซึ่งของอวัยวะภายในมารวมตัวที่บริเวณอกและท้อง

alarm point : acupoints where the visceral *qi* converges into the chest and abdomen.